

Czy wiesz że posiadanie psa,
a także częste spacery zwiększają
ryzyko zachorowania na KZM?¹

**JUŻ CO 6. KLESZCZ
MOŻE BYĆ ZAKAŻONY
TYM WIRUSEM².
NIE RYZYKUJ
ZAKAŻENIA KZM
- ZAPYTAJ LEKARZA
O SKUTECZNĄ
PROFILAKTYKĘ!**

5 KROKÓW JAK SIĘ ZASZCZEPIĆ PRZECIWKO KZM PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA (POZ)

KROK 1

Rejestracja telefoniczna lub osobista w przychodni*

24 H

KROK 2

Wizyta u lekarza
pierwszego kontaktu
- kwalifikacja do
szczepienia

KROK 3

Zakup szczepionki
w przychodni lub
w aptece**

KROK 4

Szczepienie
na miejscu
w przychodni
- I dawka szczepionki
przeciw KZM

KROK 5

Umówienie się
tego samego dnia
na szczepienie
II dawki szczepionki
przeciw KZM

SZCZEPIENIA PRZECIWKO KZM W APTECE W 2 KROKACH

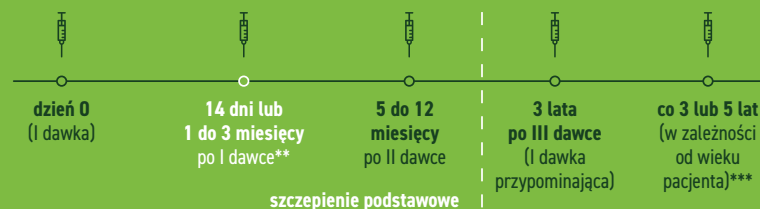
KROK 1

Wizyta w aptece - kwalifikacja do szczepienia przez farmaceutę,
recepta farmaceutyczna na szczepionkę przeciw KZM, zakup
szczepionki w aptece, **szczepienie na miejscu** w aptece

KROK 2

Umówienie się na
szczepienie II dawki
w tej samej aptece

SCHEMAT SZCZEPIEŃ^{1,*}

KONSULTACJA MEDYCZNA: prof. Joanna Zajkowska, Klinika Chorób Zakaźnych i Neuroinfekcji Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku.

1. Lindquist L et al. Tick-borne encephalitis. The Lancet. 2008; 371(9627):1861-1871. 2. Zajkowska J, Czupryna P. Kleszczowe Zapalenie Mózgu - epidemiologia, patogenezę, obraz kliniczny, diagnostykę, profilaktykę i leczenie. Forum Zakażeń 2013; 4(1):21-27. 3. World Health Organisation. Weekly epidemiological record. Vaccines against tick-borne encephalitis. WHO position paper. 2011; 86(24):241-256. 4. Dziennik Urzędowy Ministra Zdrowia, Warszawa, 30 października 2023 r. Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego z 27 października 2023 r. w sprawie programu Szczepień Ochronnych na rok 2024. https://dziennikmz.mz.gov.pl/DUM_MZ/2023/100/akt.pdf (dostęp: 02.2024).

* Schematy: standardowy/klasyczny oraz przyspieszony w zależności od wybranego produktu.

** W zależności od schematu szczepienia.

*** Zazwyczaj u osób > 60. r.ż. przerwy pomiędzy dawkami nie powinny przekraczać 3 lat.

§ Schemat opracowano na podstawie charakterystyk produktów leczniczych dostępnych na rynku szczepionek.

Niniejsza ulotka zawiera anonimową historię, której bohaterowie są fikcyjni. Opowieść została stworzona na podstawie rzeczywistych przypadków kleszczowego zapalenia mózgu (KZM). Celem jest zwiększenie świadomości na temat tej choroby oraz promowanie działań profilaktycznych.

OD MARATONÓW DO WALKI O KAŻDY KROK - JAK WIRUS KZM ZMieniŁ MOJE ŻYCIE

POZNAJ HISTORIĘ MARTY!

Mam na imię Marta, mam 26 lat. Jeszcze rok temu biegałam każdego dnia i uwielbiałam spacerować z moim psem. Pewnego dnia zauważyłam kleszcza na nodze - pewnie przywędrował do domu na grzbiecie mojego border collie. Usunęłam go, myśląc, że nic mi nie grozi.

Kilka tygodni później poczułam dziwne drętwienie nóg. Myślałam, że to przemęczenie, ale wkrótce przestałam

chodzić. Diagnoza w szpitalu była szokująca: kleszczowe zapalenie mózgu. Wirus KZM, który szybko przedostał się do organizmu przez ślinę kleszcza, zaatakował mój układ nerwowy.

Dziś po miesiącach rehabilitacji i przy wsparciu balneologii mogę zrobić kilka kroków, ale codzienny spacer z moim psem to teraz rzadki przywilej, a nie codzienność. O bieganiu mogę na razie zapomnieć.

1 Nygren T.M., Pilic A., Bohmer M.M. et al. (2022). Tick-Borne Encephalitis Risk Increases with Dog Ownership, Frequent Walks, and Gardening: A Case-Control Study in Germany 2018-2020. Microorganisms. 10(4): 690

2 Kleszcze przenoszą chorobę ośrodkowego układu nerwowego, kleszczowe zapalenie mózgu (KZM). Wywołującym ją wirusem zakażonych jest 3-15 proc. populacji kleszczy w Polsce. Dostęp 11.2024 <http://www.medonet.pl/zdrowie/zdrowie-dla-kazdego,kleszcz-ukaszenie-borelioza-czy-latwo-zachorowac,-artykul,1722040,2.html>

Pfizer Polska Sp. z o.o.
Zwirki i Wigury 16 B
02-092 Warszawa

Kapitał zakładowy 33.860.000 zł
KRS 0000022310
Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy

NIP 5213115586
BDO 000189470

Instytut Praw Pacjenta
i Edukacji Zdrowotnej

PP-TCV-POL-0197

Instytut Praw Pacjenta
i Edukacji Zdrowotnej

Wydaj stronę www.kleszcze.info.pl i dowiedz się jak skutecznie chronić się przed KZM.

**NIE IGRAJ
z kleszczem**

wygraj z Kleszczowym
Zapaleniem Mózgu

SPRAWDŹ, CZY JESTEŚ W GRUPIE RYZYKA ZACHOROWANIA NA KZM

Opowiedz na pytania dotyczące Twojej aktywności na świeżym powietrzu, stylu życia i kontaktu ze zwierzętami.

	TAK	NIE
 Czy spacerujesz w terenach zielonych (parki, ogródki, trawniki) min. 1 raz w tygodniu?	☒	☐
 Czy posiadasz psa, który mieszka z tobą w domu?	☒	☐
 Czy prowadzisz aktywność na świeżym powietrzu (np. jazda rowerem, zbieranie grzybów, wędkowanie, zabawa w ogrodzie lub parku, gra w piłkę, grillowanie) min. 1 raz w tygodniu?	☒	☐
 Czy często zdarza ci się spacerować poza wyznaczonymi ścieżkami lub szlakami podczas spacerów/wycieczek?	☒	☐
 Czy często pracujesz w ogrodzie, spędzasz w nim czas – min. 4 razy w tygodniu?	☒	☐
 Czy planujesz wakacje w Polsce na terenach zielonych? Jedziesz na obóz/kolonie?	☒	☐
 Planujesz wakacje w jednym z tych krajów europejskich Austria, Niemcy, Szwajcaria, Łotwa?	☒	☐
 Zdarza ci się spożywać produkty zawierające niepasteryzowane mleko np. sery z mleka koziego, oscypka czy sery niebieskie, takie jak roquefort, brie i camembert, a także surowe (prosto od krowy) mleko i jego przetwory?	☒	☐
 Czy z zawodu jesteś leśnikiem, rolnikiem lub twoja praca odbywa się na świeżym powietrzu w terenie zielonym, lesie lub parku?	☒	☐
 Czy mieszkasz poza miastem np. na przedmieściach/ na terenach wiejskich?	☒	☐

JEŻELI NA PRZYNAJMNIEJ JEDNO PYTANIE ODPOWIEDZIAŁAŚ/EŚ TAK, JESTEŚ W GRUPIE RYZYKA, KTÓRA JEST NARAŻONA NA BEZPOŚREDNI KONTAKT Z KLESZCZEM, KTÓRY MOŻE SKUTKOWAĆ KLESZCZOWYM ZAPALENIEM MÓZGU.

Nie martw się, nadal możesz cieszyć się spędzaniem aktywności na świeżym powietrzu, wakacjami w terenach zielonych. Skuteczną formą zapobiegania kleszczowemu zapaleniu mózgu jest szczepienie. Dowiedz się, jakie środki ostrożności podjąć i jak chronić się przed ukłuciami kleszczy i kleszczowym zapaleniem mózgu na stronie www.kleszcze.info.pl. Następnie porozmawiaj z lekarzem lub farmaceutą o szczepieniu ochronnym dla siebie i swoich bliskich.

WSZYSTKO CO MUSISZ WIEDZIEĆ O KLESZCZACH I KZM - POSŁUCHAJ EKSPERTÓW

PROF. DR HAB. N. MED. JOANNA ZAJKOWSKA
SPECJALISTKA CHOROŃ ZAKAŹNYCH

„Kleszcze są aktywne przez większą część roku i występują na terenie całej Polski, co oznacza, że każdy z nas jest w grupie ryzyka. Ponad 90% ukłuć przez te groźne pajęczaki zdarza się blisko miejsca zamieszkania – podczas spacerów z dziećmi, relaksu w ogrodzie czy codziennych aktywności na świeżym powietrzu z domowym pupilem. Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM) to problem całego kraju, a przypadki zachorowań odnotowuje się już we wszystkich województwach. Konsekwencje choroby mogą być poważne i obejmować m.in. porażenia, zapalenie opon mózgowych czy zaburzenia oddechowe, wymagające długotrwałej rehabilitacji.”

CO WARTO WIEDZIEĆ O KZM:

- Najczęstsza przyczyna wirusowych neuroinfekcji w Polsce³.
- Brak skutecznych leków przeciwwirusowych – leczenie jedynie objawowe.
- Może prowadzić do poważnych powikłań, w tym trwałej niepełnosprawności⁴.

DLACZEGO SZCZEPIENIE JEST TAK WAŻNE?

- KZM to choroba wirusowa, na którą nie ma skutecznego leku. Leczenie ogranicza się do łagodzenia objawów, a powikłania mogą prowadzić do trwałej niepełnosprawności⁵.
- Choroba może przebiegać bardzo ciężko, a powikłania mogą trwać całe życie⁶.
- Szczepienie jest jedyną formą skutecznej profilaktyki i jest zalecane wszystkim osobom przebywającym na zewnątrz⁷.
- Szczepienia są bezpieczne i skuteczne – już od 1. roku życia. To skuteczne zabezpieczenie przed zakażeniem KZM⁸.

³ Toczyłowski K, Bojkiewicz E, Barszcz M, Wozńska-Klepado M, Potocka P, Sulik A. Etiology, Clinical Presentation and Incidence of Infectious Meningitis and Encephalitis in Polish Children. J Clin Med. 2020 Jul 22;9(8):2324. doi: 10.3390/jcm9082324. PMID: 32707777; PMCID: PMC7465305.
⁴ Zajkowska J. Kleszczowe Zapalenie Mózgu – ryzyko i skutki zachorowania u dzieci. Pediatr. Dypl. 2014; 18(suppl. 2):1-7.
⁵ Kuchar, E., Zajkowska, J., Flisiak, R., Mastalerz-Migas, A., Rosińska, M., Szenborn, L., Wdówick, P., & Walusiak-Skorupa, J. (2021). Epidemiologia, diagnostyka i profilaktyka kleszczowego zapalenia mózgu w Polsce i wybranych krajach europejskich – stanowisko polskiej grupy ekspertów [Epidemiology, diagnosis, and prevention of tick-borne encephalitis in Poland and selected European countries - a position statement of the Polish group of experts]. Medycyna pracy, 72(2), 193-210. <https://doi.org/10.13075/mp.5893.01063> (dostęp 2.2023)
⁶ Kuchar, E., Zajkowska, J., Flisiak, R., Mastalerz-Migas, A., Rosińska, M., Szenborn, L., Wdówick, P., & Walusiak-Skorupa, J. (2021). Epidemiologia, diagnostyka i profilaktyka kleszczowego zapalenia mózgu w Polsce i wybranych krajach europejskich – stanowisko polskiej grupy ekspertów [Epidemiology, diagnosis, and prevention of tick-borne encephalitis in Poland and selected European countries - a position statement of the Polish group of experts]. Medycyna pracy, 72(2), 193-210. <https://doi.org/10.13075/mp.5893.01063> (dostęp 2.2023)
⁷ Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego z 27 października 2023 r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2024: <https://www.gov.pl/web/pisse-praszysz/program-szczepien-ochronnych-na-rok-2024> [dostęp: 18.03.2024]
⁸ Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego z 27 października 2023 r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2024: <https://www.gov.pl/web/pisse-praszysz/program-szczepien-ochronnych-na-rok-2024> [dostęp: 18.03.2024]

ZESKANUJ KOD QR I DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

PROF. DR HAB. N. MED. JOANNA ZAJKOWSKA
SPECJALISTKA CHOROŃ ZAKAŹNYCH

Czy jesteś
w grupie
ryzyka?

Czy
borelioza
i KZM to
to samo?

MGR. ADRIANNA IWAN
MIKROBIOLOG,
TECHNIK WETERYNARIJ,
ZOOPSYCHOLOG

Jakie masz
możliwości
ochrony swojego
zwierzaka przed
kleszczami?